

Video als grensganger

Video is een medium dat zich bij uitstek aan de grens met andere ophoudt. Herman Asselberghs over Il combattimento di Tancredi e Clorinda en The Mind Machine of Dr. Forsyth.

Il combattimento

De wat bouwvallige bovenkamers van het Antwerpse Koninklijke Paleis vormen het gedroomde decor voor *Il combattimento di Tancredi e Clorinda*. Ana Torfs en Els Opsomer noemen hun installatie zelf 'een inter-

pretatie met foto en video' van het gelijknamige hoogtepunt uit het achtste madrigaalboek van de barokcomponist Monteverdi. Een boeiende 'uitvoering' op het snijpunt van fotografie, video én schilderkunst.

De eerste uitvoering van Monteverdi's *Il*

combattimento di Tancredi e Clorinda dateert uit 1624. Het werd tijdens het carnaval in aanwezigheid van de Venetiaanse adel gespeeld 'per passatempo di veglia'. Het dreef alle luisteraars tot tranen en medelijden. Dat mag niet verwonderen: dit werkstuk is zowat het prototype van wat de componist 'de oorlogsstijl' noemt en een veelbetekend overgangswerk tussen het verdwijnende madrigaal en het toenmalige nieuwe medium opera. Bedoeld als een korte episode temidden van zuiver gezongen stukken vergt deze compositie bovendien acteerwerk op maat van kamermuziekdimensies. Het libretto – gebaseerd op een tekst van Torquato Tasso – reserveert de belangrijkste plaats voor de verteller. Zijn commentaar wisselt bijtijds af met de dialogen van de twee karakters in het verhaal, Tancredi en Clorinda.

Het verhaal is er een van grote gevoelens: liefde en dood, oorlog en geloof. De Christelijke ridder Tancredi daagt een mysterieuze Muselmaanse tegenstander uit tot een duel dat deze laatste het leven zal kosten. Slechts wanneer Tancredi, op vraag van zijn anonieme stervende vijand, toestemt om het slachtoffer vooralsnog te dopen, blijkt het om Clorinda te gaan. Zij is de krijgster uit het andere kamp waarvan Tancredi zielsveel houdt en die hij nu in zijn armen moet zien sterven. Maar ondanks de laaiende passies is *Il combattimento di Tancredi e Corinda* niet meteen een meeslepend werk, zoals bijvoorbeeld Bachs *Erbarme Dich* en Purcells *The Plaint* dat wel zijn. Monteverdi's compositie ontroert veeleer door de gesofisticeerde eenvoud waarmee hij de hartstochten van zijn woedende stijl voornamelijk in de natuur van de stem weet om te zetten.

Ana Torfs heeft met haar video-installatie die esthetiek ter harte genomen en geradicaliseerd. Zij laat de kijk(st)er/luisteraar(st)er bijna letterlijk aan de lippen van de zangers hangen. Haar *Il combattimento di Tancredi e Corinda* is een stijlvolle triptiek: in de neo-classicistische spiegelzaal van het Koninklijke Paleis hangen tegen een robuuste wand drie grote rechthoekige videoschermen ingelijst in vergulde kaders. Drie close-ups van de gezichten van de zangers; de verteller frontaal in het midden, Tancredi in profiel links, Clorinda in profiel rechts. Het is een eenvoudige ingreep die onverwacht complexe relaties installeert. De blikken van de tragische verliefden kunnen elkaar nooit vinden zonder die van de verteller ertussen. Zijn fatale geschiedenis

Ana Torfs,
Il combattimento di Tancredi e Clorinda

